

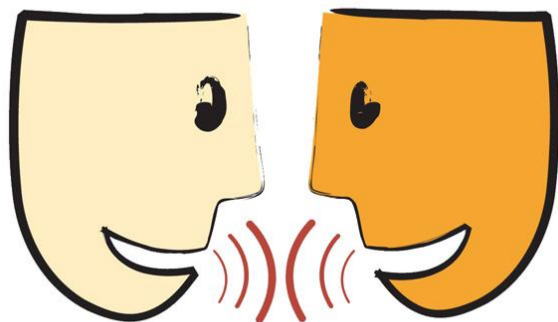
Методика розвитку зв'язного мовлення в учнів зТПМ

Зв'язне мовлення

- – це розгорнутий виклад певного змісту, який відбувається логічно, послідовно та точно, граматично правильно та образно. Воно організоване за законами логіки, граматики та композиції, є одним цілим, має тему, виконує визначену функцію (здебільшого комунікативну), відносно самостійне та завершене, розчленовується на більші чи менші значні структурні компоненти.

- Зв'язне мовлення – це процес, мовленнєва діяльність і певний продукт мовленнєвої діяльності.
- Говоріння та письмо – це види мовленнєвої діяльності, пов'язані з усною та писемною формою.
- Навчання усного та писемного мовлення називається розвитком зв'язного мовлення.

Форми зв'язного мовлення

ДІАЛОГ

- - первинна, класична та природна формою мовного спілкування
- - розмова двох або більше людей
- Не потребує розгорнутих речень
- Фрази доповнюються невербальними засобами
- Недовільний реактивний характер
- Навчає довільності, вмінню слідувати за логікою та контекстом
- Внутрішні, зовнішні мотиви
- Готує до монологічного мовлення

МОНОЛОГ

- є відносно розгорнутим активним видом мовлення. Це мовлення однієї особи.
- вимагає більшої напруженості пам'яті, уваги; мислення більш логічне, послідовне.
- Потребує внутрішньої підготовки, зосередженості на меті
- Другорядне значення невербальної інформації
- В основі монологу - блоки речень, що розкривають певну думку

Необхідні уміння та навички

Уміння, що забезпечують процес говоріння

- навички звукового оформлення висловлювання, які відповідають нормам реалізації мовлення;
- уміння відбирати для висловлювання слова у відповідності із загальноприйнятими значеннями;
- будувати граматично правильні висловлювання, які відповідають закономірностям мови;
- використовувати різні види висловлювань, які відповідають комунікативному наміру (мотиву), умовам і цілям повідомлення.

Уміння і навички, які забезпечують процес прийому (слухання) мовлення

- уміння розуміти предметно-змістовну сторону висловлювання;
- осмислювати інтонаційну сторону висловлювання і тим самим визначати його мету;
- впізнавати слова у відповідності з їх значенням;
- розрізняти слова, близькі за звучанням.

Уміння, які допомагають відрізнити
правильно оформлені
висловлювання від неправильно
(помилково) оформлених (як у
чужому, так і у власному мовленні).

Завдання спеціального навчання діалогу

- – власно мовленнєві уміння (вступати у спілкування, підтримувати і завершувати спілкування; говорити виразно і в нормальному темпі, користуватися інтонацією діалогу);
- – уміння мовленнєвого етикету (звернення, знайомство, привітання, запрошення, прохання, згода та відмова, вибачення тощо);
- – уміння спілкуватися у парі, в групі з 3-5 осіб, у колективі;
- – уміння спілкуватися для планування сумісних дій, досягнення результатів і їх обговорення;
- – невербальні уміння – доречне використання міміки та жестів.

- Прийоми:
- Питання-відповідь
- Відображене мовлення
- Самостійні відповіді (однослівні, розгорнуті)

Завдання спеціального навчання МОНОЛОГУ

- уміння розуміти і усвідомлювати тему, визначати її межі,
- відбирати необхідний матеріал,
- розташовувати його у необхідній послідовності,
- користуватися засобами мови у відповідності з літературними нормами і завданнями висловлювання,
- будувати мовлення обумовлено та довільно
- повідомити дітям елементарні знання про побудову тексту і способи зв'язку речень,

Зв'язок речень в тексті

- Ланцюговий

Таня доглядає за
квітами.

Дівчина їх поливає.

- Паралельний

Пішов сильний дощ.

Ми взяли парасольки.

Формування зв'язності мовлення
включає розвиток умінь будувати
висловлювання різних типів:

- опис (світ у статиці)
- розповідь (динаміка подій у часі і русі)
- роздум (встановлення причинно-наслідкових зв'язків)

Завдання художньо-мовленнєвого виховання:

- формувати вміння слухати художній твір;
- розвивати емоційне реагування на образне мовлення, поетичний слух, почуття рими, ритму;
- навчати переказувати емоційно, логічно, послідовно, вживаючи образні засоби (епітети, порівняння, метафори);
- виразно виконувати твори, використовуючи смислові наголоси, паузи, вміти регулювати силу голосу та темп мовлення.

Напрями використання у навчально-виховній роботі

- Розвинути пам'ять, уяву, мислення
- Поширити словниковий запас
- Дати уявлення про абстрактні поняття, категорії
- виховання культури поведінки, етичних уявлень і почуттів.

Прийоми художнього читання та розповідання

- основний тон,
- логічні наголоси,
- темп,
- сила голосу,
- голосові інтонації,
- пози,
- міміка,
- жести.

Розділи

- Спеціальна методика навчання описам
- Спеціальна методика навчання переказу художніх творів
- Спеціальна методика навчання розповіді за картиною
- Спеціальна методика навчання складання розповідей за серіями сюжетних картинок
- Спеціальна методика навчання творчого розповідання
- Спеціальна методика заучування віршів